

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XIII. Soluuntur argumenta aduersariorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

macho, in quo cum Rex Theodoricus diceret se Synodum conuocasse, ut iudicaretur causa Symmachi Papæ: Responderunt Episcopi omnes, à Papa, non à Rege debuisse vocari Synodum, etiam si Papa accusaretur. Rex verò ait, se ex voluntate, & consensu Pontificis Synodum conuocasse; Episcopi verò non prius acquieuerunt, quam Rex literas Pontificis proferret, & Pontifex ipse præsens testaretur ita esse.

SEPTIMO probatur, testimonio antiquorum Pontificum. B. LEO epistola ad Turbium, quæ est 93. cap. 17. *Dedimus, inquit, literas ad fratres, & Coepiscopos nostros, eisq; Concilium Synodi generalis indiximus.* PELAGIVS II. in epist. 1. ad Orientales: *Generalium Synodorum conuocandi auctoritas Apostolica sedi B. Petri singulari priuilegio tradita est.* SIXTVS III. qui & Pelagium, & Leonem præcessit, in epistola ad Orientales: *Valentinianus, inquit, Augustus nostra auctoritate Synodum conuocauit.* ADRIANVS II. in epist. ad Basilium Imperatorem, quæ lecta est in VIII. Synodo act. 1. *Volumus, inquit, per tua pietatis industriam Constantinopoli numerosum conuocari Concilium.*

His accedat Valentinianus Imperator, qui cum ab Episcopis rogaretur, ut permitteret eis Concilium celebrare, respondit, ut refert Sozomenus lib. 6. cap. 7. *Mihi qui sum in sorte plebis, fas non est talia curiosius perscrutari; sacerdotes, quibus ista cura sunt, quocumq; soluerint loco conueniant.* ACCEDANT vltimò multi alij canones, qui habentur d. 17. & plurimæ rationes, quas facit Ioannes de Turrecremata lib. 3. cap. 6. & Concilium Lateranense vltimū sub Leone X. sess. II. vbi asseritur, Romani Pontificis esse generalia Concilia indicere: quod decretum factum est vno anno, antequam Lutherana hæresis nasceretur.

CAPVT XIII.

Soluuntur argumenta aduersariorum.

VPEREST argumenta soluere, ex quibus etiam magis confirmabitur veritas. Argumenta Caluini, & Magdeburgensium sumuntur ex indictmentibus primorum generalium Conciliorum, quæ ab

ab

ab Imperatoribus, non à Pontificibus indicta fuere. De NICAENO I. ait Ruffinus lib. 10. hist. cap. 1. *Tum Constantinus apud Urbem Nicenam Episcopale Concilium conuocat.* CONSTANTINOPOLITANVM I. testatur Theodoretus lib. 5. histor. cap. 9. à Theodosio seniore indictum fuisse. EPHESINVM I. testatur Euagrius lib. 1. cap. 2. hist. nutu Theodosij iunioris conuenisse. CHALCEDONENSE, testatur B. Leo epist. 43. & aliis nonnullis, à Martiano Imperatore impetratum. SARDICENSE quoq; ab Imperatore Constantio indictum, testatur Theodoretus lib. 2. cap. 4.

Confirmatur hoc argumentum à NILO testimonio S. Leonis I. Is enim in epistola 24. ad Theodosium Augustum supplicat Imperatori, vt iubeat intra Italiam prouinciale conuocari Concilium. Confirmât idem argumentum Magdeburgenses testimonio Liberij Papæ, qui apud Theodoretum lib. 2. cap. 16. concessit, in Imperatoris potestate esse conuocare Concilia. Confirmat rursus Carolus Molinæus in consilio de non recipiendis decretis Concilij Tridentini. §. 6. testimonio S. Hieronymi lib. 2. Apologiæ cōtra Ruffinum, vbi loquens de Synodo quadam, sic Hieronymus ait : *Dic, quis Imperator hanc Synodum iusserit conuocari?* Addamus quartam confirmationem, ex eo, quod simul cœperunt esse Imperatores Christiani, & cogi generalia Concilia; si enim absq; Imperatoribus celebrari possunt, cur primis trecentis annis nulla celebrata fuerunt?

Ad hæc respondeo, PRIMO ista argumenta posse à nobis meritò contemni; nam aduersarij nostri nolunt argumenta peti efficacia ex traditionibus, aut consuetudine Ecclesiæ, sed solùm ex diuinis literis; ista autem argumenta omnia petita sunt ex mera traditione, & praxi Ecclesiastica sine vlllo Scripturæ testimonio. SECUNDO dico, posse nos opponere consuetudinem consuetudini; si enim quatuor aut quinque Concilia Imperatores indixerūt, plura quàm duodecim indixerūt Pontifices, vt aduersarij etiam fatentur. TERTIO dico, nullum esse Concilium generale Catholicum à solo Imperatore indictum, id est, sine cōsensu, & auctoritate Romani Pontificis; id quod breuiter de illis quinque sigillatim ostendo.

Ac primū de NICAENO I. legimus in sexta Synodo act. 18.

Con-

Constantinum, & Syluestrum magnam Synodum apud Nicæam congregasse. Damasus quoque in Pontificali scribit, cum Syluestri consensu habitum esse in Nicæa Concilium. Et Rufinus lib. 10. hist. cap. 1. dicit, Constantinum ex sententia sacerdotum Concilium indixisse. Ex quibus non solum habemus quod volumus, sed etiam obiter colligimus falsum esse, quod ait Pighius lib. 6. ca. 1. de Ecclesiastica hierarchia, Conciliorum generalium conuocationem esse inuentum magni Constantini. non enim hoc ipse per se excogitauit, sed sacerdotum sententiam sequutus est.

De CONSTANTINOPOLITANO I. Theodoretus refert, Theodosium non tam illud indixisse, quam literas Pontificis Damasi, quibus Concilium indicebatur, ad Episcopos misisse. Sic enim scribunt Episcopi congregati in illo Concilio ad Damasum Pontificem apud Theodoretum lib. 5. hist. cap. 9. *Mandato, inquit, literarum superiore anno à vestra reuerentia ad sanctissimum Imperatorem Theodosium missarum, ad iter duntaxat Constantinopolim vsq; faciendum nos praparamus.* Licet ergo Theodosius indixerat Conciliū, tamen indixit ex mandato Apostolicarum literarum. Quare in VI. Synodo act. 18. Patres dicunt, Theodosium & Damasum obstitisse Macedonio per secundam Synodum, sicut paulò antè dixerat, Constantinum & Syluestrum coegisse primam Synodum, vt obstitent Ario.

De EPHESINO I. Prosper in Chronico indicat, Synodum Ephesinam factam esse Cyrilli industria, & Celestini auctoritate. Constat etiam ex Euagrio lib. 1. cap. 4. & ex epist. Celestini ad Cyrillum, quæ habetur inter opera Cyrilli, & ex Photio in lib. de septem Synodis, Cyrillum profectum esse ad Concilium tanquam legatum Apostolicæ sedis, quod est argumentum certum eam Synodum non sine consensu Pontificis coactum esse.

De CHALCEDONENSI patet ex epist. Martiani Imperatoris ad Leonem Papam, quæ habetur ante Cōcilium Chalcedonense: in qua Imperator indicturus Concilium, rogat Pontificem, vt ipse veniat, & Concilium faciat, vel si nolit venire, per literas significet, quid agi velit: & in fine concludit, se scripturum ad omnes Episcopos, vt ad certum locum conueniant: *Et quæ Christianorum, inquit, religioni atq; Catholica*

lica fidei profint, sicut sanctitas tua secundum Ecclesiasticas regulas definiuit, sua dispositione declarent. Exstat etiam inter epistolas ad Chalcedonense Concilium pertinentes, quædam epistola Eiscoporum secundæ Mæsiæ ad Leonem Imperatorem, vbi sic aiunt: *In Chalcedonensium ciuitate multi sancti Episcopi conuenerunt per iussione Leonis Romani Pontificis, qui verè caput est Episcoporum.*

Denique GELASIVS in epistola ad Episcopos Dardaniæ, dicit, solam Apostolicam sedem, vt Synodus Chalcedonensis fieret, sua auctoritate decreuisse. Vbi Magdeburgensium lapsus notandus est, qui Cent. 5. cap. 7. col. 786. non intelligentes quid illud (SOLA) excluderet, putauerunt excludi Imperatorem, & ideo vociferantur Gelasium esse impudenter meritum. Sed Gelasius per (SOLA) non excludit Imperatorem, sed alias sedes Episcopales. Non enim sedes Alexandria, vel Antiochena, vel Hierosolymitana, aut etiam Constantinopolitana, sed sola Romana sedes eam Synodum fieri voluit, & re ipsa effecit, quamquam non sine ope pij Imperatoris Martiani.

De SARDICENSI Concilio, quod à Iulio Papa indictum fuerit, potest intelligi ex Socrate lib. 2. cap. 16. vbi dicit, Orientales Episcopos culpam absentia suæ à Sardicensi Concilio in Iulium Episcopum Romanum contulisse, eo quod nimis angustum tempus præscriptum esset. Ex quo apparet, non ab Imperatore solo, sed etiam à Iulio Pontifice, & ab eo potissimum Concilium indictum.

Habemus ergo prima illa Concilia ab Imperatoribus indicta fuisse, sed ex Pontificum sententia, & consensu cur autem tunc non solus Pontifex indixerit, vt postea factum est, ratio non erat, quia sine auctoritate Imperatoris Concilium coactum, non esset futurum ratum apud Christianos, vt somniant aduersarij, cum apertè dicat Athanasius in epistola ad solitariã vitam agentes: *Quando vnquam iudicium Ecclesia ab Imperatore auctoritatẽ habuit?* Sed propter multas alias iustissimas causas, quarum PRIMA erat, quia tunc adhuc vigeat lex illa imperialis antiqua, quæ prohibebat omnia collegia, & frequentes hominum conuentus sine Imperatoris auctoritate, cõ quòd metuerent Imperatores, ne seditio

seditio

seditio aliqua fieret. Vide l. i. ff. de collegiis illicitis. & l. conuenticula. C. de Episcopis, & Presbyteris.

SECUNDA, quia etiam si lex illa non fuisset, cum Imperatores eo tempore in magna pace orbis terræ imperarent, nõ poterat fieri Concilium, nisi in aliqua vrbe imperiali, nulla autem ratio sinit, vt in aliquo loco ex toto orbe conuentus fiat sine licetia Domini illius loci, sicut etiam modò, si Concilium non fieret in terris Pontificis, sed in Gallia, Hispania, vel Germania, sine dubio peteretur consensus eius, cuius est illa ciuitas, vel prouincia.

TERTIA, quia eo tempore Concilia generalia fiebant sumptibus publicis, præsertim quoad transuersiones Episcoporum ad locum Concilij; uehebantur enim equis, aut vehiculis ciuitatum, sine dispendio Ecclesiarum, vt constat ex lib. 3. de vita Constantini, vbi etiam Eusebius addit, toto tempore Concilij Imperatoris sumptibus omnes Episcopos vixisse. Idem etiam patet ex Theodoro lib. 2. ca. 26. vbi cum Liberius peteret generale Concilium, respondit quidam, nõ sufficere censum publicum subuectioni Episcoporum. Item ex epistola Constantini IV. ad Pontificem Romanum, quæ habetur initio sextæ Synodi, idem patet.

QUARTA ratio est, quia eo tempore Pontifex etsi in spiritualibus esset caput omnium etiam Imperatorum, tamẽ in temporalibus subiiciebat se Imperatoribus, & ideo non poterat inuito Imperatore aliquid agere; & cum tantum debuisset petere ab Imperatore auxilium ad conuocandam Synodum, vel vt permitteret Synodum conuocari, tamen quia Dominum suum temporalem eum agnoscebat, supplicabat, vt iuberet conuocari Synodum, at post illa tempora istæ omnes causæ mutatae sunt; nam nec illa lex nunc viget, nec Imperatores in toto orbe dominantur, nec sumptibus publicis fiunt Concilia, nec sunt Gentiles, qui impedire possint, & Pontifex, qui est caput in spiritualibus, nõ est subiectus in temporalibus, cum etiam ipse in suis prouinciis sit Princeps supremus temporalis, sicut sunt Reges & Principes alij. id quod diuina prouidentia factum est, vt Pontifex liberè munus suum exequi possit

AD PRIMAM confirmationem ex NULO, cuius librum in Latinam linguam Illyricus vertit, respondeo, duas fraudes in

in eo testimonio sancti Leonis, quod ipsi proferunt, inesse; unam Nili, alteram Illyrici. Nam S. Leo in epist. 24. & 25. ad Theodosium disertis verbis petit generale Concilium: *Generalem*, inquit, *Synodum subeatis intra Italiam celebrari*. Nilus autem hanc sententiã Græcè referens, pro generalem posuit *ἰδνλω*, id est, propriam seu specialem, cum dicere debuisset *ὀνομαστωλω*. Et quia verbum illud Nili *ἰδνλω*, potuisset in bonum sensum exponi, ut significaret Synodum specialem, id est, speciali de causa congregatam, Illyricus ad tollendam omnem ambiguitatem, illud Nili *ἰδνλω* vertit *provincialem*, ut necessariò cogeremur intelligere Synodum nõ generalem, sed particularem, à S. Leone postulatam ab Imperatore.

At refellitur ista fraus, tum ex verbis Leonis iam citatis, tum etiam ex epistola Valentiniani ad eundem Theodosium, quæ habetur inter præambulas ad Concilium Chalcedonense. ubi Valentinianus de eodem Concilio loquens dicit, S. Leonem voluisse intra Italiam ex toto orbe Episcopos convenire. DENIQUE illa ipsa epistola Leonis ad Theodosium, qua Concilium intra Italiã postulatur, nomine Synodi provincialis Romæ iam conuocata scripta est; sic enim habet inscriptio: *Leo Episcopus, & sancta Synodus, qua in Urbe Roma conuenit Theodosio semper Augusto*. Si ergo Leo Synodum provincialem iam intra Italiam conuocauerat, cur id ab Imperatore postularetur? Cur autem generalem Synodum ab Imperatore peteret, iam dictum est.

Ad ALTERAM confirmationem dico, mentiri Magdeburgenses, cum dicunt, Liberium concessisse Imperatori potestatem conuocandi Synodum, id est, agnouisse illam potestatem propriam esse Imperatoris, ut ipsi intelligunt; nam in toto illo Dialogo Liberij cum Imperatore, nulla mentio fit huius quæstionis; cuius sit conuocare Synodum, sed tantum Liberius petit ab Imperatore potētissimo, & Ariano, ac proinde sibi infesto, ut fieret Synodus, quia sciebat inuito Imperatore fieri non posse.

Ad TERTIAM confirmationem dico, Hieronymum illud dicere, quia reuera tunc ob causas dictas Imperatores Synodos conuocabant, licet non sine consensu Pontificum.

Ad *QVARTAM* confirmationem dico, ante Constantinum non esse facta vlla generalia Concilia, non quia deesset auctoritas, sed quia deerat oportunitas; nec enim Christianis licebat ex multis prouinciis in vnum locum conuenire propter assiduas persecutiones, vt adnotauit Isidorus lib. 6. *Etyolog. cap. 16.*

CAPVT XIV.

Explicantur dubitationes quædam.

PRAETER hæc argumenta hæreticorum solent Catholici quædam dubia proponere. *VNUM*, an non liceat Concilium indici ab alio, quàm à Papa, quando sit necessariū Ecclesiæ, & tamen Papa nolit illud indicere. *ALTERVM*, an non liceat Concilium indici ab alio, quàm à Papa, quando Papa non debeat illud indicere, eò quòd sit hæreticus vel schismaticus. *TERTIVM* dubium, an non liceat Concilium indici ab alio, quàm à Papa, quando Papa non posset illud indicere, eò quòd esset captiuus apud infideles, vel mortuus, vel insanus effectus, aut renunciaffet.

Ad *PRIMVM* respondet Turrecremata lib. 3. cap. 8. vix esse possibilem eum casum; non enim credibile est, vllum Pontificem fore tam malum, qui non velit Concilium celebrari, si apertè constet id esse necessarium Ecclesiæ conseruationi. quod si etiam ipse ex se talis esset, tamen Deus, qui Ecclesiam conseruat, sine dubio, vel eius mentem mutaret, vel eum de medio tolletet. *DICIT* secundò, si nihil horum fieret, posse eum haberi tanquam suspectum de hæresi; nam vt dicitur *distin. 83. canon. Error*, & aliis sequentibus, qui errori manifesto non resistit, cùm possit & debeat, eum approbare censetur.

Ad *SECVDVM*, & *TERTIVM* respondeo, in nullo casu sine Pontificis auctoritate posse conuocari verum & perfectum Concilium, de quali hîc nos disputamus, quod videlicet auctoritatem habeat definiendi quæstiones fidei. Præcipua enim auctoritas est in capite, siue in Petro, cui imperatum est, vt confirmet fratres suos, & ideo etiam pro eo Dominus

minus